

سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - تیر ۱۳۹۸

تأثیر شخصیت افراد و عوامل غیر کاری بر عملکرد ایمنی

علی جابری*^۱، منصور قلعه نوی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت، گروه مهندسی عمران، دانشگاه فردوسی

۲- دانشیار گرایش مهندسی و مدیریت ساخت، گروه مهندسی عمران، دانشگاه فردوسی

خلاصه

آمارها نشان می دهد سالانه میلیون ها نفر جان خود را در اثر حوادث شغلی در جهان از دست می دهند. چند دهه گذشته اکثر مطالعات ایمنی متمرکز بر کنترل خطرات و شدت خطرات و تأثیر عوامل فردی و سازمانی بود، با توجه به اینکه علت اکثر حوادث خطاها و رفتارهای انسانی است و از طرفی با توجه به نظریات روانشناسی انسان دارای روان، منابع درونی و سیستم های روانشناختی است که فقط به داخل کارگاه محدود نمی شود و متأثر از خارج کارگاه است. در این پژوهش با بررسی پژوهش های پیشین و نظریات روانشناسی، تأثیر عوامل غیر حسی و غیر کاری بر ایمنی در کارگاه بررسی شد و نتایج نشان می دهد که درک ما از تأثیر رفتارهای فردی روی ایمنی ناقص است، شخصیت افراد و انگیزه افراد به عنوان عامل کمک کننده به عملکرد ایمنی است و می توان با استفاده از علم روانشناسی دستورالعمل ها ایمنی را بازنگری کرد تا حوادث و همچنین خطاهای انسانی که منجر به حوادث می شود، کاهش پیدا کند.

کلمات کلیدی: ایمنی، روانشناسی، انگیزه ایمنی، شخصیت افراد.

۱. مقدمه

اجتماع تشکیل شده از عناصری به نام خانواده، هرگاه یک نفر از اعضای خانواده، بخصوص اگر سرپرست خانواده باشد، فوت کند، خانواده آسیب می بیند و در نهایت منجر به آسیب اجتماع می شود، سالانه ۲۲۹۹۵۰۰ نفر در دنیا به علت حوادث و بیماری های شغلی جان خود را از دست می دهند و این یعنی آسیب عظیمی به اجتماع انسانی وارد می شود. نزدیک به ۴۶ درصد از حوادث شغلی در کشور ایران که منجر به فوت شده است، در کارگاه های ساختمان سازی اتفاق افتاده است و ۸۰ درصد از حوادث شغلی، ناشی از خطاها و رفتارهای انسانی بوده است، لذا توجه به ایمنی در کارگاه های ساختمانی اهمیتی دو چندان پیدا می کند و از بین عوامل موثر در رخ دادن حوادث، تمرکز و توجه به علل موثر در اشتباهات و رفتارهای انسانی که منجر به حادثه می شود، اهمیت به سزایی دارد. در ابتدا برای افزایش ایمنی در کارگاه بیشتر جنبه های شدت خطر و کنترل خطر مورد نظر بود [۱]، و پژوهش ها در آن قسمت متمرکز شده بود، در طول چند دهه گذشته به بررسی دقیق تر فرآیندهایی که از طریق آن ها عوامل فردی و سازمانی مرتبط به وقوع و شدت حوادث محل کار منجر می شود، پرداخته شده است. اما اکثر پژوهش ها به جنبه ها و عوامل درون کارگاه پرداخته اند و کمتر تأثیر عوامل خارج از کارگاه بر روی ایمنی مورد بررسی قرار گرفته است در صورتی که حدود ۸۰ درصد از حوادث ناشی از کار مر بوط به خطاهای فردی است و ممکن است بسیاری از اشتباهات درون کارگاه ریشه در اتفاقات و حوادث رخ داده برای فرد در بیرون از کارگاه باشد. لذا در این پژوهش سعی بر آن شده است که با بررسی مقالات و نظریات روانشناسی در ابتدا ارتباط گم شده بین حوادث خارج از کارگاه و ایمنی در کارگاه را بیابیم و با استفاده از نظریات اثبات شده روانشناسی در وهله اول چگونگی تأثیر تجارب شناختی در طول زمان عدم حضور در کارگاه بر ایمنی در کارگاه های عمرانی ونحوه کاهش تاثیرات منفی بر ایمنی را مورد بررسی قرار داده. متأسفانه در این زمینه در نعت ساخت و ساز مطالعات قابل توجهی صورت

* دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت

Email: ali.jaberi.amz@gmail.com